

“L'Església ha de ser un espai absolutament segur per als joves i per als infants”

ENTREVISTA A **Jordi Bertomeu Farnós** sacerdot (Tortosa, 1968)

Oficial de la Secció Disciplinar de la Congregació per la Doctrina de la Fe. Monsenyor, capellà de Sa Santedat. Forma part de la Cúria Vaticana des del 2012.

Tortosa
Albert Mestre

Pregunta: Vostè oficiava misses a Tortosa i era vicari judicial de la Diòcesi. I fa set anys el criden de Roma.

Resposta: Amb motiu del conflicte pels bens de la Franja, entre les diòcesis de Barbastro i Lleida, el bisbe Salinas em va demanar assessorament jurídic. Després d'allò va veure oportú que fes el doctorat a Roma i, estant allà, li van proposar que jo ocupés una plaça vacant a la Secció Disciplinar de la Congregació per la Doctrina de la Fe.

P: La institució hereva de l'antiga i temuda Santa Inquisició.

R: Encara avui temuda i, per a alguns, una gran desconeguda. La Inquisició Romana va naixre amb l'aparició del Protestantisme a Europa, que va irrompre i es va difondre amb facilitat, fins i tot amb el concepte modern de propaganda, gràcies a un nou invent, la impremta. Així naix la Inquisició Romana, que no vol dir res més que inquirir, indagar i després de valorar amb objectivitat, donar una resposta tan justa com siga possible. Per tant, sempre amb la voluntat de posar ordre d'acord amb processos reglamentats. Sense obviar els excessos, que han existit, no podem ser anacrònics en els judicis històrics.

P: Han passat de caçar heretges i ateus a perseguir capellans pedòfils.

R: La Inquisició va sorgir com un doble tribunal, per a la doctrina, procurant que no es difonguessen errors dins del catolicisme, i per als costums, vetllant pel manteniment de la moral. Al principi es perseguien abusos com la màgia, la bruixeria, la blasfèmia i, fins i tot, la usura. Avui l'Església es troba amb un delicte molt greu al qual ha de donar resposta: els abusos sexuals de menors comesos per clergues. Si la Inquisició es va topa

amb la impremta com a eina de propagació eficaç de l'heretgia, avui és internet qui no permet amagar res o fer com si no existissin estos comportaments absolutament reprovables. L'actual tribunal, hereu d'aquella Inquisició, és també doctrinal i moral, però sí, es prioritza la lluita contra la pederàstia a l'Església. En ella no hi ha lloc per als clergues pedòfils. Des de sempre. Des que Jesús digué “deixeu que els nens vinguin a mi”.

P: Fins on està disposada a arribar l'Església en esta lluita?

R: L'Església ha de ser un espai absolutament segur per als joves i per als infants. Tots estos abusos per part de clergues són una vergonya molt gran per a la comunitat eclesial i lluitem amb fermesa contra ells i el seu encobriment. Però l'Església forma sempre part d'una societat concreta i, a la nostra, els abusos són també un gran tabú. No se'n parla. No tots es denuncien. Sobretot, perquè darre-

en països de parla hispana, Espanya i Llatinoamèrica. El meu treball consisteix a controlar des de la primera denúncia fins a l'última instància judicial, quan el cas queda llest perquè el Sant Pare prengui la última decisió i es faci justícia.

P: Ho fan de manera coordinada amb les autoritats civils?

R: Són procediments paral·lels, però sempre busquem la màxima col·laboració i respecte amb la legalitat de cada país.

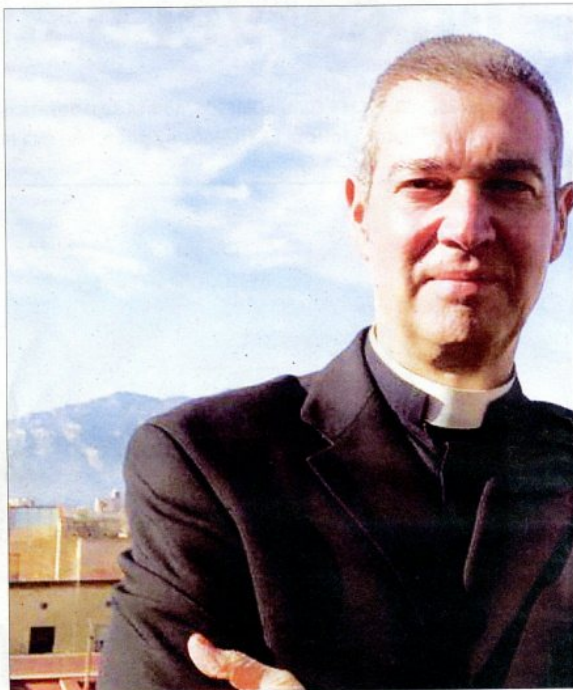
P: Per què s'han dipositat tantes esperances en la mesura decretada pel Papa d'aixecar el secret pontifical?

R: El secret pontifical ajudava, com ajuda el “secret d'ofici”, a mantenir la confidencialitat a les víctimes que han volgut declarar davant d'un tribunal eclesial i, pel motiu que siga, no han volgut fer-ho davant de les autoritats judicials de l'Estat. Amb tot, esta darrera disposició del Sant Pare, molt valenta, agilitza la col·laboració amb els tribunals estatals, en no ser més necessari un procés sempre llarg de rogatòria internacional. Tot i ser delictes reservats a la Santa Seu, cada bisbe, en la primera instància, podrà lliurar aquella informació que li siga requerida i sempre que respecte la confidencialitat de les víctimes. Estes, a més, podran conèixer el resultat del procés administratiu. És un gran pas en la transparència.

P: La confidencialitat marca el límit on pot arribar l'Església?

R: Hi ha víctimes que mai acudirán a la via civil, pel motiu que siga, i només volen que l'abusador no faci mai més de capellà. Si l'Església no pogués garantir esta confidencialitat, estes víctimes possiblement no denunciarien mai i no només hi hauria delictes que quedarien impunes, sinó altres eventuals víctimes.

P: Que l'Església siga coneixedora de la comissió d'un delicte i no informi les autoritats civils costa

d'entendre.

R: L'Església no imposa el secret. Sempre informa la víctima, com a mínim, del seu dret a denunciar civilment l'agressió soferta. Però l'Església ha de respectar també la legislació estatal. A diferència d'altres països, com Espanya, per exemple, l'Església no té l'obligació de denunciar-ho a la justícia ordinària, per la qual cosa aquí la denúncia del delicte en seu civil s'ha de deixar en mans de la víctima.

P: Tampoc hi ha una obligació moral?

R: Sí. I per això cal informar la víctima dels seus drets. Les legislacions civils també entenen que la consciència és un àmbit que cal tutelar perquè és el més privat i fonamental de tots. Per això es preveuen excepcions a l'obligació de denúncia del delicte, com ara els advocats o personal mèdic, en certs casos. A més, totes les institucions tenen els seus espais de reserva perquè puguin exercitar millor la seua feina en bé de la societat.

La discreció o blackout en les negociacions a l'hora de formar un govern en seria un exemple.

P: Però en la formació d'un govern no es comet cap delicte.

R: En principi no. És necessari concedir un marge de discrecionalitat als actors socials. Per això en el món forense es distingeix un delicte quan encara és només presumpte i, per tant, regeix la presumpció d'innocència de l'acusat de la certesa moral en la seua existència. En aquest moment cal estar al respecte de la legalitat de cada país.

P: El Papa el va enviar a Xile per posar ordre a l'onada d'abusos que es vivia.

R: Al mes de gener del 2018 vaig anar-hi de segon de l'arquebisbe Scicluna, per assistir-lo, però este va emmalaltir el primer dia. El Sant Pare em va demanar per telèfon que continués jo la missió, en la qual hauríem d'aclarir si eren certes les acusacions que s'havien fet contra el bisbe d'Osorno,

PERSECUCIÓ ABUSOS

“L'Església està sent capdavantera, referent i model per a la resta de societat”

re de qualsevol abús sexual hi ha un abús de poder: hi ha una relació asimètrica i tòxica. En este sentit, penso que l'Església està sent capdavantera, referent i model per a la resta de societat que, a vegades, tot i ser democràtica i igualitària, és més abusiva i invasiva del que ens pensem. Cal frenar tots els abusos, de tot tipus, vinguin d'on vinguin i calgui qui calgui.

P: Quina és la seva funció actualment?

R: Amb un equip de 15 persones, faig el seguiment dels casos d'abusos comesos per clergues arreu del món, principalment els que tenen lloc